

นวนิยายของวาเตศวร¹

ประเทือง ทินรัตน์²

วาเตศวร ลิกทร ผู้ซึ่งักดีต่อเทวีแห่งอักษรศาสตร์อย่างแรงกล้านั้นมีอาชีพเป็นนักเขียน แม้ว่านักเขียนส่วนใหญ่ที่ยึดการเขียนเป็นอาชีพเพียงอย่างเดียวจะมีฐานะไม่สู้ดีนัก แต่วาเตศวรกลับมีฐานะมั่งคั่ง สถานะซึ่งได้รับการยกเว้นเช่นนี้เป็นผลจากข้อเท็จจริงที่ว่าเขาเป็นนักเขียนที่อยู่ในระดับแนวหน้า และเขาจะเขียนเฉพาะนวนิยายเพียงอย่างเดียว นวนิยายที่เขาเขียนมักจะมีความยาว วาเตศวร จะไม่ยอมให้ความปราดเปรื่องของเขาหมดไปกับการเขียนบทความ บทกวีนิพนธ์ เรื่องขบขัน หรือบทความท่องเที่ยวเลย ซึ่งต่างไปจากนักเขียนในระดับ 2 หรือระดับ 3 นวนิยายที่วาเตศวรแต่งนั้นไม่มีเรื่องใดที่มีความยาวน้อยกว่า 700 หน้า ทันทีที่นวนิยายเหล่านั้นออกวางจำหน่ายบรรดานักอ่านชาวเบงกอลผู้ซึ่งรอดด้วยใจจดใจจ่อต่างก็รีบอ่านให้จบแล้วก็เฝ้ารอนวนิยายเรื่องต่อไปอีก วาเตศวรเพิ่งจะฉลองวันเกิดรอบปีที่ 65 ไปไม่นาน อันที่จริงแล้วแผนนวนิยายของเขานั้นเองช่วยกันจัดให้ด้วยความเชิดหน้าชูตาเป็นอย่างดี

เย็นวันหนึ่ง ขณะที่วาเตศวรนั่งในห้องอ่านหนังสือในช่วงเวลาว่าง พลังจิตน้ำชาที่รินจากกาขนาดใหญ่อยู่นั่นเอง ชายหนุ่มคนหนึ่งที่เขาไม่เคยรู้จักมาก่อนเดินเข้ามาในห้องและกล่าวทักทายวาเตศวร “ผมชื่อ ปรียพรด ครับ” ชายแปลกหน้ากล่าว “ท่านพอจะกรุณาให้เวลาผมสัก 5 นาที ได้ไหมครับ?”

ชายแปลกหน้าคนนั้นอายุราว 30 ปี มีลักษณะท่าทางน่าคบ เสื้อผ้าของเขานั้นถึงจะดูไม่โก้เก๋เสียทีเดียวแต่ไม่มีสิ่งใดบ่งบอกว่าเขาเป็นคนยากจน

“เชิญนั่งสิ” วาเตศวรพูดพลางชี้ไปที่เก้าอี้ “ผมเข้าใจว่าคุณคงนำนิตยสารที่ออกใหม่มาเสนอ และต้องการให้ผมเขียนเรื่องให้กระมัง? ขอบอกให้ทราบเสียเลยว่าผมนี้ไม่ใช่ต้นกัลปพฤกษ์ที่จะให้ความสมปรารถนาแก่ใครๆ ที่มาขอข้อเขียนจากผมหรอกนะ ! ผมอาจจะเขียนข้อความว่า “ด้วยความปรารถนาดียิ่ง” ด้วยลายมือของผมให้คุณไปได้ แต่คุณต้องรู้ไว้ว่าจะต้องจ่ายค่าเขียนให้ผมจำนวน 10 รูปี”

“ผมไม่ได้มารบกวนเรื่องขอบทความจากท่านหรอกครับ” ปรียพรดตอบ “แต่ผมมาเรียนถามท่านเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง “ใครจะอยู่ใครจะไป” ของท่านซึ่งกำลังลงพิมพ์เป็นตอนๆ ในนิตยสาร ชื่อประคามินี นั้นแหละครับ ท่านพอจะกรุณาบอกได้หรือเปล่าครับว่า เรื่องจะดำเนินต่อไปอีกนานเท่าไรครับ?”

¹ ประศูราม แต่งเป็นภาษาเบงกาลี สวปนา ทัดดา แปลเป็นภาษาอังกฤษ

ประเทือง ทินรัตน์ แปลเป็นภาษาไทย

² ดร.ประเทือง ทินรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย

“อีก 6-7 เดือนเป็นอย่างน้อย” วาเตศวรตอบ “แต่คุณถามทำไมหรือ? คุณคิดว่าเรื่องนี้เป็นอย่างไรบ้าง?”

“เป็นเรื่องที่เขี่ยมจริง ๆ ครับ ! รู้สึกว่าตัวละครทุกตัวสมจริงมาก ผมรู้สึกอยากจะรู้ตอนจบเหลือเกิน นี่แหละครับที่ผมมาก็เพื่อเรียนถามท่านว่านางเอกของเรื่อง คือหญิงสาวที่ชื่อ อาลกา ซึ่งป่วยเป็นวัณโรคและพักอยู่สถานพักฟื้นนั้นในตอนจบ เธอจะหายป่วยหรือเปล่าครับ?”

ความอยากรู้ของปริยพรดทำให้วาเตศวรพอใจ เขายิ้มพลางกล่าวว่า

“ผมจะบอกคุณได้อย่างไร? หากเค้าโครงเรื่องถูกเปิดเผยล่วงหน้า นวนิยายเรื่องนั้นก็คงไม่ดึงดูดใจเท่านี้เอง”

“ท่านครับ โปรดสงสารอาลกาเถิดนะครับ” ปริยพรดยกมือไหว้อ่อนวอน “ขอให้เธอมีชีวิตอยู่เถิดนะครับ”

วาเตศวรพูดขึ้นว่า

“พ่อหนุ่ม! คำขอร้องของคุณนี้ดูประหลาด ชื่อ ๆ ดินะ ทำไมคุณถึงต้องมากังวลเรื่องนางเอกในนวนิยายของผมนัก ก็ความต้องการของผู้อ่านนั้นมีอยู่พอกันทั้งในเรื่องสุขและเรื่องเศร้า ผู้อ่านชอบทั้ง 2 ประเภท ยิ่งไปกว่านั้น ผมไม่อาจจะเขียนเรื่องของผมให้เป็นไปตามคำบอกของคุณได้ หากคุณหลงใหลเรื่องประเภทสุขก็จงไปอ่านเรื่อง “การแย่งชิง” หรือ “สามถึก” หรือเรื่องอื่นๆ ในประเภทเดียวกันนี้เสีย”

“โปรดสงสารผมด้วยเถิดครับ” ปริยพรดขอร้องด้วยน้ำเสียงสั่นเครืออย่างน่าสงสาร

วาเตศวรพูดขึ้นว่า

“คุณนี่วิปริตมากไปแล้ว พ่อเจ้าประคุณเอ๋ย อย่าเอาใจใส่มากนักเลย และอย่าทำให้ผมเสียเวลาแทนที่คุณจะเอาหัวคิดหมกมุ่นอยู่กับอาลกา คุณควรจะรีบไปรักษาตัวเสียจะได้เป็นปกติ ผมคิดว่าคุณนี่ต้องเป็นโรคจิตอย่างแน่นอน”

ปริยพรดมีอาการคอดกเดินไปอย่างเงิบๆ ต่อมาในเวลา 21.30 น. ขณะที่วาเตศวรจะรับประทานอาหารมื้อเย็นนั้น เสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น เขายกหูโทรศัพท์ขึ้นแล้วพูดว่า

“ต้องการพูดกับใครครับ ? ไซ้ วาเตศวรกำลังพูด คุณเป็นใครครับ ?”

“สวัสดีครับ” เสียงตอบมา “ผมนายแพทย์สัตยชีฟ ฉัตเตอร์ชี กำลังพูดสายครับ ผมมีเรื่องด่วนใคร่อยากจะพบกับท่าน พรุ่งนี้เวลาประมาณ 8 โมงเช้าจะขอพบท่านได้หรือเปล่าครับ ? จะเป็นการรบกวนท่านหรือเปล่าครับ ?”

“โอ ไม่เลย ไม่เป็นการรบกวนอะไรทั้งสิ้น” วาเตศวรพูด “ว่าแต่เรื่องด่วนที่ว่านั้นเป็นเรื่องอะไรกันครับ ?”

“เอาไว้ผมจะเรียนให้ท่านทราบเมื่อเราพบกันนะครับ สวัสดีครับ”

วาเตศวรรู้สึกคุ้นหูกับชื่อของนายแพทย์สัตยชีฟ ฉัตเตอร์ชี เขายังหนุ่ม เพิ่งกลับมาจากอังกฤษ เป็นที่กล่าวกันว่าเขาเป็นศัลยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่ง และเคยสร้างผลงานทางการแพทย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปแล้ว

วันรุ่งขึ้น นายแพทย์สัตยชีฟมาตรงตามเวลานัดหมายเขากล่าวด้วยความสุภาพนอบน้อมว่า

“สวัสดีครับท่าน ผมไม่ได้ตั้งใจจะมารบกวนเวลาอันมีค่าของท่าน ผมขอพุดธุระที่สำคัญสัก 10 นาที เท่านั้นเองครับ ท่านครับ! ท่านสามารถคงปากกาตำมิเศษได้จริงๆ ครับ! นวนิยายของท่านเรื่อง

“ใครจะอยู่ ใครจะไป” ซึ่งลงพิมพ์เป็นตอนในนิตยสารชื่อ ประคามินี นั้นนับว่ายอดเยี่ยมเกินกว่าจะบรรยายได้ด้วยคำพูดคนครับ! ท่านได้เสกมนต์ลงในหมึกผู้อ่านทั่วไปแล้ว! และสำหรับกลุ่มนักเขียนคนอื่น ๆ เช่น สารัต จันทร ตารา ศังกร วานพุลและประไพธ สันทาล เป็นต้น ต่างถูกท่านติเสียดใจไม่เหลืออะไรเลย วาเตศวรยิ้ม

“ผมได้ขียนมาว่าคุณหมอเคยสร้างผลงานทางการแพทย์ที่มีชื่อเสียงไว้แล้ว” เขากล่าว “คุณหมอมิเวลาอ่านเรื่องของผมได้อย่างไรกันครับ!”

นายแพทย์สัญญาชีพตอบว่า

“ผมจำเป็นต้องหาเวลาครับ ไม่มีทางเลือกเลยในเรื่องนี้เพราะไม่ว่าจะไปทางไหน เรื่องของท่านก็ได้รับการกล่าวขวัญถึงทั้งนั้น แม้ว่าในสโมสรนายแพทย์ก็ตาม วันหนึ่งขณะที่ผมกำลังทำการผ่าตัดไส้เลื่อนให้ชายชราคนหนึ่ง แม้ว่ากำลังอยู่ในอาการสลบไสลก็ตามชายชรานั้นก็ยังอุทานออกมาว่า “อา อาลกาผู้แสนดีเอ๋ย ขอให้เธอจะมีชีวิตยืนยาวต่อไปด้วยเถิด” กระทั่งญาติ ๆ ของผมเองยังคลั่งไคล้ไปกับอาลกาของท่านกันทั้งนั้น พวกเขาถือว่าเป็นเสียงเดียวกันว่า คุณวาเตศวร ลิกทร เป็นราชาแห่งบันเทิงคดีอย่างแท้จริง นักเขียนคนอื่น ๆ ไม่มีใครจะมาเทียบได้ แม้แต่ ทมโพร ลัสกร หรือ คัลปะสรัสวดีนั้นก็ตาม”

นายแพทย์สัญญาชีพเว้นจังหวะชั่ว 1 วินาทีแล้วกล่าวต่อ

“ทีนี้ ผมขอพูดเรื่องระบุสำคัญของผมนะครับ ผมมาที่นี่ในนามของมิตรสหายและญาติพี่น้องของผมเองครับ มาเพื่อขอความเมตตาจากท่าน ท่านกรุณาช่วยให้อาลกาของท่านมีอาการดีขึ้นโดยเร็วเถิดนะครับ เพราะว่าทุกคนต่างกังวลใจเรื่องอาการของเธอเป็นอันมาก ขอให้เธอได้กลับจากสถานพักฟื้นและหายใจโดยสิ้นเชิงเถิดนะครับ ท่านคงรู้ว่าโรคนี้เราสามารถรักษาให้หายขาดได้ สามิของอาลกาเป็นคนมีฐานะดี ขอให้เขาพาเธอไปพักฟื้นที่เมืองสิมลา หรือเมืองอูดี ก็ได้เป็นเวลาสัก 3 เดือนเป็นอย่างน้อย พอเธอมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นและมีเนื้อหนังขึ้นมาบ้างเธอก็จะกลับบ้านได้ทันที”

วาเตศวรไม่สู้จะสะดวกใจนักจึงพูดว่า

“แต่น่าเสียดายครับ คุณหมอสัญญาชีพ ที่ผมทำอย่างนั้นไม่ได้ เผอิญนวนิยายของผมจะต้องเป็นเรื่องเศร้า อาลกา ไม่ได้รับการกำหนดให้มีชีวิตอยู่”

“ไม่ได้รับการกำหนดให้มีชีวิตอยู่! หมายความว่าอย่างไรกันครับท่าน? เธอจะต้องมีชีวิตอยู่อย่างแน่นอน! ทุกวันนี้คนป่วยเพราะวัณโรคเกือบ 90 เปอร์เซ็นต์ สามารถหายขาดเพียงแต่คอยเอาใจใส่ให้เธอได้รับการรักษาอย่างถูกต้องเท่านั้นก็หมดปัญหา! ให้เธอรับประทานยาขนานต่างๆ เช่น พี.เอ.เอส., สเตรปโตไมซิน หรือไอโซนยาไซด์ เป็นต้น หากท่านต้องการรายละเอียดมากกว่านี้ ผมสามารถนัดพบกับนายแพทย์วาราล เพื่อนของผมให้ก็ได้ครับ”

วาเตศวรตกอยู่ในฐานะลำบากจริงๆ ชายคนที่มาพบเขาเมื่อวันก่อนนั้นก็ยังไม่ปกติพออยู่แล้ว แต่แขกที่มาในวันนี้กลับปรากฏว่าบ้าคลั่งมาก! เพราะนายแพทย์สัญญาชีพนี้เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง วาเตศวรจึงไม่อาจจะขับไล่ไปได้โดยไม่สุภาพได้! แต่คำพราหมณ์ขอและคำแนะนำอันไม่จำเป็นของนายแพทย์สัญญาชีพนั้นดูจะเป็นสิ่งที่เลือกทนมากจนวาเตศวรคิดว่าสิ่งที่ดีที่สุดที่เขาควรจะทำคือต้องบอกให้นายแพทย์สัญญาชีพรู้ถึงตอนจบของนวนิยายของเขาอย่างตรงไปตรงมาเสีย

วาเตศวรจึงกล่าวว่า

“คุณหมอสัญญาชีพครับ ดูเหมือนว่าคุณหมอจะลืมความจริงที่สำคัญ อย่างหนึ่ง คืออาลกา ไม่ใช่มนุษย์จริงๆ เธอเป็นเพียงนางเอกในนิยายบันเทิงของผมนั่นเอง หากผมยอมให้เธอมีชีวิต นวนิยาย

ทั้งเรื่องของผมก็เท่ากับจะต้องถูกทำลายไปเท่านั้น! อาลาถูกกำหนดให้ตาย ภายหลังที่เธอตายไปแล้ว 2 ปี เหมันต์สามีของเธอจะต้องแต่งงานกับศรวารี ศรวารีเป็นหญิงสาวอีกคนหนึ่งในงานนี้ของผม เธอเป็นผู้ที่คอยหมั่นดมาเป็นเวลา 5 ปีเต็มๆ”

นายแพทย์สัตยชีพทุบโต๊ะด้วยกำปั้นพลางคำรามเสียงขึ้น

“ไร้เหตุผลสิ้นดี ! เป็นไปไม่ได้ทั้งสิ้น ! สามีของอาลาต้องเป็นของเธอคนเดียว ! หญิงอื่นมีสิทธิ์อะไรจะมาแย่งเขาไป?”

“แต่ขอให้คุณหมอสัตยชีพลองมองดูฝ่ายศรวารีบ้าง ” วาเตศวรกล่าว “ เธอมีอะไรที่เหนือกว่าอาลามาก ทั้งในด้านหน้าตา ความเฉลียวฉลาด คุณสมบัติต่างๆ และก็นั่นรวมทั้งสุขภาพอีกด้วย! หากเธอไม่ได้แต่งงานกับเหมันต์หลังจากที่คอยเขามาตลอดเวลาหลายปีนี้หัวใจของเธอคงแตกสลายแน่”

“เฮอะ! แตกสลาย! หัวใจคนไม่มีวันแตกง่าย ๆ เช่นนั้นหรือครับ มันสร้างขึ้นมาจากเนื้อเยื่อที่แข็งแรงมากถึงแม้หากหัวใจของเธออาจจะได้รับอันตรายก็ให้เธอได้รับการรักษาอย่างถูกวิธีเสียก็สิ้นเรื่อง! จะจัดยาชุด ดิจิตาลิส แอมมิโนฟิลิน หรือจะเป็นยาขนานอื่นที่คล้ายกันนี้ให้เธอก็ได้ ให้เธอประคบหน้าอกด้วยบอแรกซ์ จากนั้นก็ปิดด้วยมัสตาร์ดปลาสเตอร์และใช้ถุงน้ำแข็งวางทับไว้บนสุดก็ได้ ทำไมเธอจะต้องแต่งงานด้วย? ส่งเธอไปอยู่ที่ราชกุมารี หรือที่อมฤตหรือที่กัวเลีย และเธอเองก็จะได้เรียนวิชาพยาบาลด้วย”

วาเตศวรกล่าวอย่างด้อยที่ด้อยอาศัยว่า

“รู้สึกว่าคุณหมอจะตื่นเต้นกับนวนิยายของผมจนคิดว่าตัวละครที่สร้างจากจินตนาการนั้นคือคนจริงๆ นะครับ ผมคิดว่านี่เป็นอกินันท์นาการอย่างใหญ่หลวงที่ได้จากนวนิยายเรื่องนี้แต่ขอให้คุณหมอฟิจารณาถึงแง่คิดของผู้เขียนบ้าง พวกเราจะต้องเขียนเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นเรื่องสุขและเรื่องโศกควบคู่กันไป โปรมณิกถึงพระเป็นเจ้าเด็ก แม้พระองค์ยังต้องจัดส่วนแบ่งให้ทั้งส่วนสุขและส่วนโศกมิใช่หรือ? พระองค์ปกป้องมากพอกับที่พระองค์ทำลาย พระองค์อีกนั้นแหละเป็นผู้สร้างให้ชีวิตนี้มีการพบและการพลัดพราก พวกเรานักเขียนเพียงแต่เลียนแบบอย่างพระเป็นเจ้าไว้ในงานของเราเท่านั้น บุคคลคนหนึ่งอาจจะไม่ยินดีรับความเศร้าโศกในชีวิตจริงแต่ก็ไม่ใช่ว่าห้ามเขาชอบเรื่องโศก นั่นคือเหตุผลอันขัดแย้งที่นักประพันธ์ผู้ยิ่งใหญ่ได้สร้างตัวละครต่างๆ ขึ้น อาทิ นางสีดา นางอินทุมตี โอภาเลีย เคสตีโมนา พระเป็นเจ้าไม่อาจจะทรงความการุณย์ได้เสมอไป พวกเรานักเขียนก็ कुछเดียวกัน”

“หมายความว่าอย่างไรครับ ท่าน? การที่ท่านคิดว่าท่านแสดงบทบาทของพระเป็นเจ้านั้น เป็นการถือตัวอย่างร้ายกาจแท้ๆ ! อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องช่วยไม่ได้ที่พระเป็นเจ้าไม่ได้แสดงความการุณย์ต่อสิ่งทั้งหลายได้ด้วยทั้งหมด ท่านก็ประจักษ์ชัดแล้วว่าพระเป็นเจ้าไม่อาจจะให้ความสงสารแก่สัตว์โลกทั้งมวลได้ในเวลาเดียวกัน หากพระองค์สงสารพวกหนู แมงกาก็ต้องอด หากพระองค์สงสารสัตว์จำพวกปลา ไก่ แพะ และแกะ แล้วท่านและผมก็ต้องอด หากพระองค์ต้องสงสารมนุษย์ พวกเข็ญจุลชีวะทั้งหลายก็ต้องเผชิญกับความย่อยยับ หากพระองค์สงสารเข็ญจุลชีวะทั้งหลาย ก็จะมีผลวนเวียนไปในทำนองนี้ นี่เองคือสาเหตุที่พระองค์ได้สร้างมนุษย์ขึ้นมา อย่างน้อยก็เพื่อให้มนุษย์ได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมที่ไม่รุนแรง และเพื่อให้มนุษย์ได้พิจารณาเห็นว่ากิจกรรมอันไม่รุนแรงนั้นเป็นศาสนาอันยิ่งใหญ่ของทุกคน ท่านจะมากล้าคิดว่าท่านเองสามารถเช่นฆ่าประชาชนได้เพียงเพราะท่านเป็นนักเล่าเรื่องเท่านั้นได้อย่างไรกัน?”

นายแพทย์สัตยชีพกล่าวต่อด้วยอารมณ์พลุ่พลุ่ว่า

“โปรดลืมเรื่องทั้งหลายที่กว๊านมิกิ หรือกาลิทาสหรือเซกสเปียร์ได้แต่งไว้เมื่อหลายศตวรรษก่อนนั้นเสียเถิด! โปรดจำไว้ด้วยว่านี่เป็นยุคของท่านมหาตมา คานธี! ไม่มีใครต้องการเรื่องโสกอีกแล้วครับ อันที่จริง คนที่เขียนเรื่องโสกและคนที่ชอบอ่านเรื่องประเภทนี้นับว่าเป็นคนผิดปกติ! คนประเภทนี้มักจะมีธาตุของความโหดเหี้ยมซ่อนอยู่ภายใน! ในชีวิตจริงแล้วเราไม่เคยขาดแคลนเรื่องโสกเลย แล้วทำไมเราจะต้องมาสร้างความทุกข์ทรมานจากเรื่องที่ตั้งขึ้นมาอีกเล่าครับ? โปรดให้ความบันเทิงสุขอย่างเดี๋ยวเถิดครับ อย่าให้มีการกลักลั่นน้ำตาเลย โปรดทำให้ผู้อ่านของท่านได้หัวเราะเถิด เหตุใดท่านจะต้องกังวลด้วย? ก็ท่านสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมา เก็บรักษาไว้หรือทำลายไปได้โดยเพียงแต่สะบัดปากกาของท่านเท่านั้นมิใช่หรือครับ? ผมใคร่ขอรวบรัดให้สั้นลงนะครับ คือ ท่านจะต้องให้อาลกามีชีวิตอยู่ ท่านเข้าใจหรือเปล่าครับ? แม้ว่าเซอร์โรดแนม คอยล์ ก็ได้ให้ตัวละครของเขาชื่อ เซอร์ลอร์ดโฮล์มส์ ตายไปแล้ว แต่กระแสนายแห่งการคัดค้านจากผู้อ่าน ทำให้เขาขบขิดตัวละครดังกล่าวนั้นขึ้นมาอีก ทำไมท่านจะทำอย่างเดียวกันบ้างไม่ได้เล่าครับ?”

วาเตศวรรู้สึกรำคาญและโกรธกับคำบรรยายอันไม่จำเป็นเช่นนั้น เขาจึงพูดว่า

“ขอโทษเถื่อนะคุณหมอดัดเตอร์ซี แต่ผมไม่เห็นด้วยกับคุณหมอเลย พวกเราปูชนไม่เคยบอกพวกหมอเช่นคุณเลยว่าคุณรักษาคนป่วยอย่างนั้นอย่างนี้ จริงไหมครับ? ดังนั้น ผมจึงรู้สึกผิดหวังที่ว่าทำไมคุณหมอจะต้องเอาทฤษฎีของคุณหมอและคำพูดอันไม่จำเป็นเสียเหลือเกินนี้มารบกวนพวกเราเล่าครับ? การเข้าไปวุ่นวายในธุระของผู้อื่นก็เป็นเรื่องที่ไม่ดีเช่นเดียวกันนะ!”

นายแพทย์স্যูชีพขึ้นขึ้นแล้วพูดว่า

“นี่มันเป็นธุระของผม! นี่เป็นหน้าที่ของผมที่จะช่วยชีวิตคนหมู่มาก! ท่านกำลังจะทำมาดกรรม ดังนั้นผมจึงคิดว่าเป็นหน้าที่ของผมที่ต้องมาขัดขวางไว้ เอาเถื่อนะครับ ท่านอาจจะทำสิ่งใดก็ได้ที่ท่านชอบใจ แต่ว่าคุณอ่านหนังสือของท่านซึ่งมีจำนวนถึง 6 แสนคน เป็นผู้หญิงถึง 4 แสนคน นั้นกำลังจะเดือดดาล และกำลังจะสาปแช่งท่านด้วยความจงเกลียดจงชังเป็นที่สุด ท่านอาจจะต้องขอใช้การกระทำที่โง่เง่าไร้สติอันนี้ในชาติหน้าก็ได้! และผมขอเตือนท่านด้วยก็แล้วกันว่าท่านจำต้องระมัดระวังการไปไหนมาไหนของท่านบ้างแล้ว บรรดาคนหนุ่มทั้งหลายมักจะไม่มีนิสัยที่จะรับคำท้าทายโดยไม่มีการต่อต้านเป็นแน่! เมื่อท่านมีเรื่องถึงขั้นกระดุกกักก็โปรดอย่าได้ลงเลนะครับรับตามผมได้เลย ลาละครับ ขอให้โชคดี!”

นายแพทย์স্যูชีพทำให้วาเตศวรพื้นเสียพอสมควร ดูท่าทางเห็นว่านายแพทย์คนนี้เป็นคนหัวหมุนและยังเป็นคนเอะอะพอกัน คนที่มีนิสัยประหลาดเช่นนี้เป็นคล้ายแพทย์ที่ประสบความสำเร็จได้อย่างไรกัน? อย่างไรก็ตาม วาเตศวรไม่เคยมีนิสัยที่จะไปฟังคำเพ้อเจ้อของคนบ้า นั่นคือเขาจะไม่ยอมเปลี่ยนโครงร่างนวนิยายของเขาอย่างแน่นอน แต่เขาคงจะต้องระมัดระวังในการไปไหนมาไหนของตนเองตามคำแนะนำของนายแพทย์স্যูชีพไว้บ้างเหมือนกัน

เวลาต่อมาอีก 3 วัน วาเตศวรนั่งสูบบุหรี่อยู่ระเบียงบ้านชั้นบน อาการเจ็บตามข้อของเขานหนักมากขึ้น การขึ้นบันไดจึงทำให้เขาก่อนข้างจะลำบาก ภรรยาและลูกๆ ของเขาพากันเดินทางไปเยี่ยมน้องสาวของนางที่เมืองพาราณสี ที่บ้านจึงไม่มีใครแม้วิญญาณสักดวงที่จะพูดคุยด้วย วาเตศวรรู้สึกว่าอยากจะมีใครสักคนอาจจะจะเป็นเพื่อนหรือผู้ที่ชื่นชมในตัวเขาก็ได้แะมาเยี่ยมเพื่อให้เขาได้ต้อนรับบ้างจริงๆ

ชั่วครู่หนึ่งเองคนรับใช้ก็เข้ามารายงานว่ามีสุภาพสตรีคนหนึ่งมาขอพบ วาเตศวรรีบออกไปทันทีว่า

“ไปพาเธอมาที่นี่เลย”

หญิงสาวอายุราว 24 ปี ก้าวออกมาตรงระเบียง หล่อเป็นคนน่ารัก หากแต่ว่าบางส่วนออก

จะอ้วน! หล่อนก้มลงแตะที่เท้าของวาเตศวรด้วยความเคารพ

วาเตศวรรับพูดว่า

“พอแล้ว พอแล้ว คุณมาจากไหนกันละนี่?”

หญิงสาวคนนั้นพูดด้วยน้ำเสียงที่แสดงความแปลกใจ

“ท่านจำดิฉันไม่ได้หรือคะ? ดิฉันคือ กาทัมพานิลาอย่างไรละคะ ท่านไม่เคยเห็นดิฉันทางจอเงินบ้างหรือคะ ? ดิฉันอาจจะยังไม่ใช่ดารายอดนิยมหรอกนะคะ แต่ทุกคนต่างคิดว่าดิฉันคือดาวที่กำลังรุ่งดวงหนึ่งค่ะ”

วาเตศวรกล่าวว่า

“ผมยินดีมากที่ได้รู้จักคุณ แต่คุณก็เห็นแล้วว่าผมแทบจะไม่ได้ดูภาพยนตร์เลย จึงไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์มากนัก ไม่เป็นไรหรอก อย่างว่าขึ้นอยู่กับคุณเลย เชิญนั่งบนเก้าอี้ตัวนั้น”

“โอ โปรดอย่าถือเป็นทางการอะไรเลยนะคะ” กาทัมพานิลาพูดพลางเกี่ยวหมอก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้วาเตศวรรู้สึกรำคาญใจในตอนแรก แต่ก็พอทำได้เพราะน้ำเสียงอันสุภาพอ่อนโยนของหล่อน เขาพูดกับตัวเองด้วยความรู้สึกขอบคุณว่า “ดีนะ ที่อย่างน้อยหล่อนก็ไม่สูบบุหรี่ต่อหน้าเรา”

ต่อมา วาเตศวร มองไปที่หล่อนและกล่าวว่า

“ชื่อ กาทัมพานิลา นี่จะเป็นชื่อบนจอภาพยนตร์ของคุณนะ คุณจะไม่นบอกชื่อจริงให้ทราบบ้างหรือ?”

“ไม่ได้หรอกค่ะ” กาทัมพานิลาตอบ “ท่านก็รู้ดีคะว่าคน 2 ประเภท คือ ดาราภาพยนตร์ และพวกฤๅษี เขาไม่ยอมเปิดเผยชื่อจริงหรอกค่ะ ครูของพวกเราห้ามเอ่ยชื่อเดิมอีก แต่หากท่านเห็นว่าชื่อ กาทัมพานิลา นี้ออกเสียงได้ลำบาก ท่านก็อาจจะเรียกดิฉันว่า กาทุ แทนก็ได้ค่ะ”

“อ้อ ไม่หรอก” วาเตศวรตอบ “ผมไม่อาจจะเรียกคุณว่า “กาทุ” แน่ ควรจะเรียกชื่อเดิมของคุณมากกว่าแต่ช่วยบอกหน่อยเถอะว่าที่มานี่มีธุระอะไรครับ?”

กาทัมพานิลาเอนหลังไปพิงพนักเก้าอี้ หล่อนหลับตาแล้วพูดด้วยเสียงอันนุ่มนวลว่า

“อา คุณตาคะ นวนิยายของคุณตาช่างเลิศเลอเสียจริง ๆ นะคะ! ดิฉันกำลังพูดถึงนวนิยายเรื่อง “ใครจะอยู่ใครจะไป” ที่กำลังลงพิมพ์เป็นตอนในนิตยสารประกามินีนั่นแหละค่ะ ทุกคนต่างเพ้อคลั่งถึงแต่เรื่องนี้กันทั้งนั้นเลย เราทุกคนต่างรู้สึกว่ามันเยี่ยมมีผลงานชิ้นเอกเช่นเรื่องนี้ในวรรณกรรมภาษาเบงกาลีมาก่อนเลยจริง ๆ นะคะ นี่แหละค่ะ ดิฉันจึงมีข้อเสนอบางประการมาฝากคุณตา เรามั่นใจว่าหากเรื่องนี้มีผู้สร้างเป็นภาพยนตร์ขึ้นมาจะต้องดังปานระเบิดแน่ ๆ ค่ะ คุณลาลา เนบูจันท์ จะต้องทุ่มเงินถึง 1 ล้าน และแน่ละ ดิฉันจะต้องได้เป็นนางเอกของภาพยนตร์เรื่องนี้ เราจะให้คุณเทวกี โปส หรือคนอื่นๆ ที่มีฝีมือช่วยอำนวยการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้ คุณลาลาจะจ่ายค่าเรื่องให้คุณตาถึง 10,000 รูปีหรืออาจจะมากกว่านั้นก็ได้ และเขาก็จะจ่ายค่าแสดงให้แก่ดิฉันเป็นจำนวนเงินที่แพงเช่นเดียวกันค่ะ เวลานี้ดิฉันหวังเพียงแต่ให้คุณตารับข้อเสนอก่อนเท่านั้นเองค่ะ”

วาเตศวรแสดงความพอใจอย่างออกนอกหน้า

“ทำไมผมถึงจะไม่รับ” เขาพูด “ถ้าคุณเป็นนางเอกคงจะสวยมาก ผมมั่นใจเช่นนั้น แต่คุณก็รู้ว่าเรื่องนี้จะต้องดำเนินไปอีกเป็นเวลา 7 เดือน”

“ไม่เป็นไรค่ะคุณตา ดิฉันมีสัญญาการแสดงอยู่หลายที่ในช่วงเวลานี้ และอีก 7 เดือนข้างหน้า ดิฉันจะยังคงขังงานอยู่ที่เมืองบอมเบย์นั่นแหละค่ะ คุณเนบูจันท์ คงจะขังงานอยู่เช่นเดียวกัน ในช่วงนี้เขาเพียงแต่ต้องการการตอบรับของคุณตาก่อนเท่านั้นแหละค่ะ หลังจากที่นวนิยายของคุณตาจบลงแล้ว

เขาก็จะทำข้อตกลงเป็นขั้นสุดท้ายอีกนะคะ ซึ่งก็เป็นเวลาอีก 7 เดือน หรือนานกว่านั้นบ้างเล็กน้อยคะ ในระหว่างนี้กรุณาอย่าไปสัญญาให้นวนิยายเรื่องนี้กับพวกอื่นนะคะ”

“รับรองไม่ทำเช่นนั้นแน่นอน”

“แล้วคุณตาจะได้เห็นนะคะว่าดิฉันจะแสดงบทบาทของอาลาภาได้ดีเพียงใด ดิฉันชอบบทบาทนี้มากคะ เมื่ออาลาภาปรากฏในฉากสุดท้ายด้วยร่างกายที่มีเนื้อหนังขึ้นมา น่ารักไปทุกส่วน และอุ้มลูกน้อยวัย 3 เดือนในอ้อมแขน โรงพยาบาลทั้งโรงก็จะกระหึ่มก้องไปด้วยเสียงปรบมือได้โดยไม่มีขากเลย ถ้าหากคุณตาร่วมอยู่ในโรงพยาบาลแห่งนั้นบรรดาผู้ชมก็จะพากันจับคุณตาทายกขึ้นนั่งบนบ่าของพวกเราแล้วพากันเต้นรำด้วยความสุขเป็นแน่คะ”

วาเตศวรครางด้วยความอดอึดใจ เขาพูดด้วยน้ำเสียงที่รู้สึกหมดความอดทนว่า

“โอ ไม่ใช่อย่างนั้นแน่ คุณเองก็จะได้แสดงบทบาทเช่นนั้นอีกด้วย คุณเองก็เป็นหนึ่งในบรรดาพวกที่จะทำให้ผมต้องบ้าคลั่ง ฟังนี่นะ คุณกาทัมพานิลา นวนิยายเรื่องนี้ของผมจะเป็นเรื่องเศร้าระคนรู้ไหม? อาลาภากำลังจะตาย อีก 2 ปีให้หลัง เหมันด์ สามิของเธอก็จะแต่งงานกับศรารี”

นัยน์ตาของกาทัมพานิลาเบิ่งโพลงด้วยความตกใจ หล่อร้อยด้วยเสียงแสดงอาการตกใจ

“ว่าจะไรนะคะ ? อ้อ ที่แท้คุณตาดังใจจะฆ่าอาลาภาดอกหรือคะ? ถ้าเป็นเช่นนั้นดิฉันก็จะขอวางมือเลิกยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้เลยก็แล้วกันคะ”

“อย่าเพิ่งขาดเหตุผลเลย” วาเตศวรกล่าว “เราอาจจะแสดงได้อย่างดีเยี่ยมก็ได้แม้จะเป็นบทบาทของนางเอกในเรื่องเศร้าก็ตาม”

“ไม่เอาแล้วคะ” กาทัมพานิลากล่าวอย่างคนหัวดี “ดิฉันไม่ขอยอมตายหรอกคะ ถึงแม้จะตายในฐานะของอาลาภาก็ตาม จริงๆ นะคะ คุณตา นี่นับเป็นเรื่องไม่ดีเลยที่คุณตามาทำลายความหวังของดิฉันไปเสียหมดเช่นนี้ ดิฉันเห็นว่าธุระในครั้งนี้เป็นความพยายามอย่างสูงอยู่เปล่าๆ และดิฉันมาทำให้คุณตาต้องเสียเวลาโดยไม่ได้อะไรขึ้นมาเลยคะ ดิฉันคงต้องไปหาคุณ โทมทอร์ คัลปะ สรัสวดี แทน เห็นจะดีกว่า บางทีอาจจะทำให้เขารับข้อเสนอก็ได้ดิฉันคิดว่านวนิยายเรื่อง “พญามารแห่งใจ” ของเขานั้นค่อนข้างจะดีเยี่ยม ดิฉันชอบมันขูลานางเอกของเรื่องนี้เช่นกันคะ บทบาทของเธอก็ดีเหมือนกันนะคะ”

วาเตศวรมีอาการกระวนกระวายใจกับถ้อยคำของหลานอย่างเห็นได้ชัด เมื่อไม่กี่วันมานี้ นักวิจารณ์หนุ่มคนหนึ่งของนิตยสารชื่อ “ทุนทุกี” ได้เขียนไว้ว่า

“นวนิยายของโทมทอร์ ลัสกร ล้วนแต่มีสาระอันทันสมัย เช่น เรื่องทางสังคม การเมืองและมีเรื่องรักใคร่อันดึงดูดใจชวนให้อ่าน ในขณะที่นวนิยายของวาเตศวร ลิกทอร์ นั้นมองโดยภาพรวมจะไม่มีสาระไร้จุดหมาย และซ้ำซาก”

วาเตศวรจึงรู้สึกคลั่งขึ้นมาทันทีที่ได้ยินชื่อของ โทมทอร์ เขาโบกมือไม่บอกมือด้วยอาการตระหนกและพูดว่า

“ไม่ต้องบากหน้าไปหาเจ้าโทมทอร์นั่นหรอก! จะรีบร้อนไปไหนกัน? ก่อนอื่นขอเวลาให้ผมสัก 2 วันเพื่อจะได้พิจารณาว่าจะทำให้อาลกามีชีวิตอยู่ได้อย่างไรก็แล้วกันนะ”

“แต่เวลาสำหรับพิจารณาไม่มีแล้วนะคะคุณตา” กาทัมพานิลากล่าว “สิ่งแรกที่ดิฉันจะต้องรับทำก็คือจะต้องเดินทางไปบอมเบย์ในวันพรุ่งนี้คะ ดิฉันจะต้องกำหนดอะไรให้โด่งดังภายในวันนี้ แล้วจะได้แจ้งให้คุณเนนจันท์ได้ทราบเรื่องการตัดสินใจของดิฉันอย่างไรละคะ”

วาเตศวรเสียบไปชั่วคราว มีอาการครุ่นคิด มือเท้าแกำม ต่อจากนั้นก็พูดขึ้นว่า

“โอ! ดีแล้ว ดีแล้ว! เอาตามที่คุณต้องการก็แล้วกัน ผมจะให้อาลาภามีชีวิตอยู่ และจะให้ศรารี

เป็นฝ่ายตายแทนก็แล้วกัน คุณไม่ต้องไปหาทนายจากใครอีกแล้วนะ คุณก็รู้ว่ากาทัมพานิลา ว่าพวกเราซึ่งเป็นนักเขียนต่างมีอำนาจทุกอย่างเราอาจจะทำหรือไม่ทำก็ได้โดยเพียงแต่สับคปากกาเท่านั้น”

ขณะนั้น กาทัมพานิลา แสดงท่าทีมีความสุข หล่อนจึงกล่าวด้วยความเบิกบานใจว่า

“ขอบพระคุณนะคะคุณตา ดิฉันขอแะที่เท้าของคุณตาเป็นการการวะอีกครั้งนะคะ คุณเด็กดีคนหนึ่งกะ แต่ว่าคุณตาจะต้องทำให้ทนายเรื่องนี้จบด้วยความสุขนะคะ กรุณาทำให้มันใจด้วยว่า ในฉากสุดท้ายอลกาจะต้องปรากฏพร้อมกับลูกชายน้อยๆ ในอ้อมแขนนะคะ ส่วนดิฉันจะเดินทางไปแจ้งข่าวดีให้คุณเนบูจันท์ทราบกะ”

วาเตศวร ลิกทร ได้ทำตามสัญญา ทนายเรื่อง “ใครจะอยู่ใครจะไป” ของเขาจบลงด้วยความสุข แต่หลังจากการมาคราวก่อนเมื่อ 8 เดือนที่แล้วก็ไม่มีแววของกาทัมพานิลาอีกเลย วาเตศวรไม่รู้ที่อยู่ของหล่อน ดังนั้นจึงไม่อาจจะติดต่อกับหล่อนได้

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่วาเตศวรกำลังนั่งเขียนนวนิยายเรื่องใหม่เอี่ยมชื่อ “ชักเย่อแห่งหัวใจ” ในห้องอ่านหนังสือชั้นล่างนั้น เขาได้ยินเสียงที่คุ้นหูถามเข้ามาว่า

“คุณลิกทรครับขออนุญาตเข้าไปข้างในได้ไหมครับ?”

เกือบจะในทันทีนั้น นายแพทย์স্যูชีฟ ฉัดเตอร์ชี ก้าวเข้ามาในห้องโดยมิปรียพรด และหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งวาเตศวรไม่เคยรู้จักตามเข้ามาด้วย

นายแพทย์স্যูชีฟพูดขึ้นว่า

“สวัสดีครับท่าน ผมต้องขอกล่าวนวนิยายเรื่องนั้นของท่านนับเป็นงานสร้างสรรค์ที่ยอดเยี่ยมจริงๆ ครับ อย่างไรก็ตาม ผมคิดว่าท่านคงจะจำสุภาพบุรุษคนนี้ได้แน่ครับ เขาคือคุณปรียพรด ชายผู้ซึ่งท่านเคยขับไล่ออกไปเหมือนขับไล่คนบ้านนั้นแหละครับ และนี่คือออลกาตัวจริง ที่ท่านได้ช่วยชีวิตเอาไว้จริงๆ เลยครับ

ออลกาก็ลงแะที่เท้าของวาเตศวร จากนั้นหล่อนก็วางกล่องขนาดใหญ่ ซึ่งมีกระดาดห่อลงบนโต๊ะ

“ออลกาทำนมเปรี้ยวรสอร่อยมาฝากท่านเป็นพิเศษครับ” นายแพทย์স্যูชีฟกล่าว“ท่านลองชิมสิครับ”

วาเตศวรมีท่าทางงุนงงไปหมด เขาพูดขึ้นว่า

“เอ เรื่องราวทั้งหมดนี้เป็นอย่างไรกัน? ผมไม่เข้าใจพวกคุณเลยนะ!”

นายแพทย์স্যูชีฟกล่าวพลางหัวเราะ

“เรื่องที่หมายถึงก็คือ การอวดสานอย่างแท้จริงของนวนิยายของท่านนั้นแหละครับ ผมขออธิบายให้ฟังว่าเรื่องราวเป็นมาอย่างไร นี่ก็คือ ออลกา ภรรยาของปรียพรด เธอเป็นน้องของภรรยาผมครับ ออลกาพักอาศัยอยู่ที่สถานพักพิงมาเป็นเวลา 1 ปีเศษ รับการรักษาดูอยู่ที่นั่นมาด้วยดี ความจริงเธอกำลังจะหายป่วยแล้ว แต่เผอิญเกิดโชคร้าย คือนิตยสาร ประคามินี ตกมาถึงมือเธอเข้า ขณะที่อ่านนวนิยายของท่านอยู่นั้น เธอก็เกิดอาการโรคแทรกซ้อนอย่างประหลาด ขณะที่อาการทรุดลงทุกขณะนั้นเธอเริ่มพูดว่า “ขอให้อูว์ไวเถอะว่า ถ้าออลกาในเรื่องนี้มีชีวิตอยู่ ฉันก็จะมีชีวิตอยู่ด้วย แต่หากเธอตาย ฉันก็จะตายเหมือนกัน”พวกเราได้พยายามจนสุดความสามารถเพื่ออธิบายให้เธอเห็นว่าเป็นเรื่องบ้าบอแห่ๆ และให้เธอสำนึกได้ว่าไม่ควรยอมให้เรื่องเหลวไหลมาทำลายเธอได้เช่นนี้ แต่อาการประหลาดของออลกาได้ฝังแน่นและกลายเป็นการเข้าครอบงำเธอตลอดไปเสียแล้ว ดังนั้น สามีของเธอซึ่งก็คือปรียพรด นี่เองได้มาพยายามให้เหตุผลแก่ท่าน แต่ท่านก็เรียกเขาว่าคนเป็นโรคจิต

วิปริต และได้ขับไล่เขาไป ต่อจากนั้น ผมก็มาบ้างและได้บรรยายให้ท่านฟังเสียยืดยาวและก็ได้ทำให้เพียงการเพิ่มทฐิमानะให้แก่ท่านเท่านั้น หลังจากนั้นภรรยาของผมก็พูดว่า “พวกคุณนี้ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้เลย! ไม่เหมาะแม้กับงานเพียงง่าย ๆ อย่างนี้ เห็นทีฉันจะต้องไปจัดการกับตาแก่นั้นด้วยตนเองเสียแล้ว” ดังนั้น เธอจึงได้มาและสามารถจัดการได้สำเร็จภายในเวลาเพียง 5 นาที เธอทำให้ท่านเปลี่ยนเค้าโครงเรื่องนวนิยายของท่านได้ และอาลาก็หายป่วยอย่างรวดเร็ว ดุชิครับเธอเริ่มจะมีเนื้อหนังขึ้นบ้างแล้ว”

วาเตศวรแย้งขึ้น

“แต่สุภาพสตรีที่มาพบผมนั่นคือ กาทัมพานิลา เธอเป็นดาราภาพยนตร์นี่”

“ในตระกูลของเธอไม่เคยมีใครแสดงภาพยนตร์เลยครับ” นายแพทย์สัจญชีพกล่าวพลางหัวเราะ “ไม่เคยมีแม้แต่ในช่วง 7 ชั่วโมงที่ผ่านมาแล้ว สุภาพสตรีคนนั้นคือ อนิลา ภรรยาของผมนั่นเอง เธอได้หลอกท่านโดยแกล้งทำเป็น กาทัมพานิลา เป็นคนหลอกลวงจริงๆ นะครับท่าน แต่อย่างไรก็ตาม ในเวลานี้ขอให้ท่านโปรดอวยพรแก่อาลกาตัวจริงด้วยเถิดครับ”

“ได้ซิ ผมจะให้พรแก่เธอแน่” วาเตศวรกล่าว “อาลกาที่รัก ขอให้เธอจงมีอายุยืนยาวขึ้น ได้เป็นมารดาของบุตรที่ดีและมีคุณค่า และขออัญเชิญพระลักษมีเทวีจึงมาประทับอยู่ในเรือนของเธอตลอดไปเถิด” เขาเว้นจังหวะชั่วคราวแล้วกล่าวต่อว่า

“เออเน่ คุณหมอ ภรรยาของคุณหมอ คือ อนิลา หรือ กาทัมพานิลา เธอจะชื่ออะไรก็ตามแต่เกิดทำไมเธอจึงไม่มาด้วยเล่า?”

“เธอยังมาไม่ได้แน่ครับ” นายแพทย์สัจญชีพตอบและมีประกายตาฉายวาวที่นัยน์ตา

“เพราะเธอยังอยู่ในสถานพักฟื้นของมารดาพร้อมกับลูกชายที่เพิ่งเกิดซึ่งมีน้ำหนักถึง 10 ปอนด์เต็มเลยครับ ขอให้เธอมีอาการปกติก่อนนะครับ เธอจะต้องมาที่นี่ มาเพื่อจะได้กราบขอโทษที่ได้ล่วงเกินหลอกท่านไว้.....ครับ!”

เอกสารอ้างอิง

Parashuram . 1986. “Beteswar’s Creation” Tr. from Bengali by Swapna Dutta. *The Heritage* 2 , 12 (December), 65 - 69